

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny Gimnazjum Specjalnego w Ostrówku wchodzącego w skład Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
4. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.)
6. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.).
7. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm).
8. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm).
9. Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm.).
11. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019.
12. Statut Gimnazjum Specjalnego w Ostrówku.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Gimnazjum opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo - profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2017/2018,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja pracy szkoły, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców),

- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

I. Misja szkoły

Misją szkoły są słowa naszej Patronki Marii Grzegorzewskiej: „Każdy człowiek ma prawo do miejsca w społeczeństwie i do osobistego szczęścia”.

Maria Grzegorzewska podkreślała, że najważniejsza jest gotowość służenia dziecku najlepiej jak się potrafi. Najważniejsze dla niej było podnoszenie wartości człowieka, a więc jego wychowanie. Bardzo kochała dzieci i poświęciła im swoją pracę i znaczną część swego życia. Kochała człowieka. Promieniowała dobrocią. Bardzo istotną dla Marii Grzegorzewskiej była praca związana z kształceniem nauczycieli. Właśnie pracę nauczyciela - wychowawcy w szkole specjalnej uważała za szczególnie ważną.

Biorąc pod uwagę, iż podmiotem naszych oddziaływań jest uczeń niepełnosprawny intelektualnie w różnym stopniu z poszczególnych etapów edukacyjnych, przyjęliśmy adekwatne do tego wzorce osobowe naszych absolwentów. Naszą misją jest więc kształcenie, wychowanie i przygotowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na miarę ich możliwości. Szkoła nie oddziela dziecka od jego rodziny, rówieśników i środowiska. Podstawową zasadą pracy jest indywidualizacja wymagań, metod, doboru środków dydaktycznych oraz organizacji i tempa pracy. Szkoła dąży do osobistego szczęścia każdego z uczniów, zapewniając każdemu z nich akceptację niezależnie od jego wyglądu, pochodzenia, stanu intelektualnego i statusu. Zapewnia doradztwo w aspekcie pedagogicznym, psychologicznym i prawnym oraz informuje o możliwościach uzyskania pomocy materialnej. Dąży do pełnej integracji ze środowiskiem poprzez współpracę z placówkami oświatowymi i instytucjami wspierającymi rozwój oraz kształtuje w nim swój wizerunek.

II. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Gimnazjum jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- potrafi porozumieć się z otoczeniem na miarę swoich możliwości psychofizycznych,
- posiada maksymalną niezależność życiową w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- jest zaradny w życiu codziennym, odpowiednio do swojego poziomu sprawności i umiejętności oraz ma poczucie wartości,

- uczestniczy w różnych formach życia społecznego, zna i przestrzega ogólnie przyjętych norm współżycia, zachowując prawo do swojej odrębności.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

1. Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,

- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
 - 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
 - 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
 - 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.
- Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

2. Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz symptomów niebezpiecznych zachowań, mogących prowadzić do uzależnień (między innymi długie korzystanie z komputera, zabawa grami komputerowymi, hazardowymi, itp.) i postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) poszerzanie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat promowania zdrowego stylu życia i prawidłowych nawyków żywieniowych,
- 3) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 4) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 5) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 6) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.
- 8) poszerzanie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców na temat cyberzagrożeń oraz wprowadzanie i ciągle uaktualnianie programów przeciwko cyberzagrożeniom.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

3. Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i w przypadku uzależnień innego typu np. hazardu,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

4. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, korzystania z np. komputera, gier,
- 2) uczulanie uczniów i wychowanków na zagrożenia związane z chorobami zakaźnymi, przenoszonymi różnymi drogami, w tym także drogą płciową (AIDS, WZW, choroby weneryczne),
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- a) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- b) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- c) kształtowanie i wzmacnianie właściwych postaw przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także postaw przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- d) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- e) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- nauka zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia, w tym w szczególności zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej,
- zorganizowanie tygodnia profilaktycznego dotyczącego zdrowego odżywiania,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,

- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- edukacja dotycząca unikania podejmowania kontaktów seksualnych z nieznanymi osobami, którzy mogą zarazić chorobami wenerycznymi zakaźnymi lub AIDS,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

1. stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
2. sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
3. inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań,
4. programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
5. stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
6. współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
7. czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
8. nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
9. nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

1. uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
2. opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,

3. opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
4. uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
5. uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

1. współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, •
2. reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
3. reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
4. przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
5. kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
6. rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
7. wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy klas:

1. diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
2. rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
3. zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
4. oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole standardami,
5. współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
6. wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
7. rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
8. dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
9. podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
10. współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
11. podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Psycholog szkolny:

1. diagnozuje środowisko wychowawcze,
2. zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
3. współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
4. zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
5. współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
6. współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Pedagog szkolny:

1. diagnozuje środowisko wychowawcze,
2. zapewnia uczniom pomoc pedagogiczną w odpowiednich formach,
3. współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
4. zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
5. współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy pedagogicznej rodzicom uczniów,
6. współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Rodzice:

1. współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
2. uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
3. uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
4. zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
5. współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
6. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
7. rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

V. Kalendarz uroczystości szkolnych w roku szkolnym 2018/2019

1.	Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego	wrzesień 2018 r.
2.	Pożegnanie lata	wrzesień 2018 r.
3.	Paraolimpiada	wrzesień 2018 r.
4.	Dzień chłopaka	wrzesień 2018 r.
5.	Dzień Edukacji Narodowej	październik 2018 r.
6.	Narodowe Święto Niepodległości	listopad 2018 r.
7.	Andrzejki szkolne	listopad 2018 r.
8.	Mikołajki szkolne	grudzień 2018 r.
9.	Ubieranie choinki	grudzień 2018 r.
10.	Szkolne spotkanie opłatkowe	grudzień 2018 r.
11.	Przeгляд kart świątecznych i noworocznych	grudzień 2018 r. / styczeń 2019 r.
12.	Bal noworoczny	styczeń 2019 r.
13.	Dzień Babci i Dziadka	styczeń 2019 r.
14.	Turniej tenisa stołowego	luty 2019 r.
15.	Thusty Czwartek	luty 2019 r.
16.	Ostatki – Walentynki	luty 2019 r.
17.	Dzień Kobiet	marzec 2019 r.
18.	Tydzień profilaktyczny	11-15.marca.2019 r.
19.	Powitanie wiosny	marzec 2019 r.
20.	Dzień kolorowej skarpetki	marzec 2019 r.
21.	Dzień Autyzmu	kwiecień 2019 r.
22.	Wielkanoc, życzenia świąteczne	kwiecień 2019 r.

23.	Akademia 3 Maja	kwiecień 2019 r.
24.	Święto Patronki, wycieczka na Powązki	maj 2019 r.
25.	Konkurs Plastyczny	15.05.2019 r.
26.	Dzień Dziecka	maj 2019 r.
27.	Święto Rodziny	czerwiec 2019 r.
28.	Zakończenie roku szkolnego 2018/2019	21.06.2019 r.

VI. Szczegółowe cele wychowawczo - profilaktyczne- do realizacji w roku szkolnym 2017/2018

1. OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO:

- 1) Rozpoznawanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
- 2) Poznawanie i przestrzeganie zasad zdrowego trybu życia.
- 3) Propagowanie wśród uczniów umiejętności dbania o dobro własne i innych.
- 4) Poszerzanie wiedzy o uzależnieniach i szkodliwości zażywania używek.
- 5) Utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat praw dziecka i praw człowieka

2. OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

- 1) Rozwijanie umiejętności współżycia w społeczeństwie, wdrażanie do pełnienia ról społecznych.
- 2) Przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym, w tym rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.
- 3) Kształtowanie zachowań zgodnych z zasadami akceptowanymi społecznie.

3. OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO:

- 1) Rozwijanie motoryki dużej i małej w celu zwiększenia umiejętności samoobsługowych.
- 2) Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
- 3) Promowanie zdrowego stylu życia.

4. OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO:

- 1) Uczenie adekwatnego i akceptowanego społecznie sposobu wyrażania swoich emocji.
- 2) Kształtowanie prawidłowej samooceny (świadomość mocnych i słabych stron).
- 3) Radzenie sobie w sytuacjach trudnych bez użycia przemocy.

5. OBSZAR ROZWOJU MORALNEGO:

- 1) Kształtowanie szacunku do drugiego człowieka.
- 2) Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
- 3) Kształtowanie postaw moralnych, prospołecznych, obywatelskich, patriotycznych.

VII. Harmonogram działań

Sfera	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne
Intelektualna	Rozpoznawanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	<ul style="list-style-type: none">• Przeprowadzanie diagnozy umiejętności oraz uzdolnień.• Przeprowadzanie obserwacji uczniów.• Prezentacja osiągnięć uczniów na forum szkoły i poza nią.• Przygotowanie propozycji kół zainteresowań i wycieczek, przygotowanie uroczystości szkolnych i konkursów.	Wychowawcy klas, psycholog szkolny, pedagog szkolny, specjaliści.
	Poznawanie i przestrzeganie zasad zdrowego trybu życia	<ul style="list-style-type: none">• Przyjmowanie prawidłowej pozycji ciała podczas nauki.• Utrwalanie podstawowych nawyków higienicznych i żywieniowych:<ul style="list-style-type: none">➤ ćwiczenia w zakresie samoobsługi,➤ zwracanie uwagi na czystość osobistą,➤ praktyczne zajęcia w kuchni terapeutycznej,➤ zachęcanie do spożywania większej ilości warzyw i owoców.• Unikanie czynników szkodliwych dla zdrowia- rozmowy w oparciu o karty pracy, historyjki obrazkowe, plansze, filmy.• Korzystanie z pomocy medycznej.	Nauczyciele, psycholog szkolny, pedagog szkolny.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków do uprawiania przez uczniów różnych dyscyplin sportu, udział w zawodach sportowych, udział w zawodach sportowych, paraolimpiadzie, turystyce. 	
Utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat praw dziecka i praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • Prelekcje dla rodziców uczniów. • Obchody: - 20 listopada - Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, - 10 grudnia – Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka. 	Nauczyciele, psycholog szkolny, pedagog szkolny.
Propagowanie wśród uczniów umiejętności dbania o dobro własne i innych.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie zasad współżycia społecznego, w szczególności pomoc sąsiadka i inne zachowania prospołeczne, poszanowanie godności osobistej drugiego człowieka, uprzejmość i życzliwość- zabawy i zajęcia grupowe. • Obserwacja uczniów na wycieczkach. 	Nauczyciele, rodzice.
Poszerzenie wiedzy o uzależnieniach	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadamianie uczniów o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania środków odurzających, zagrożeń płynących z uzależnień od gier komputerowych, Internetu (informowanie rodziców i uczniów nt. zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu), hazardu telewizji, telefonów komórkowych poprzez rozmowy, pogadanki. • Stosowanie działań profilaktycznych związanych z zażywaniem dopalaczy- rozmowy kierowane uświadamiające im, że te produkty stanowią zagrożenie dla zdrowia i nie należy ich używać oraz nie przyjmować niczego od osób obcych. 	Nauczyciele, psycholog szkolny, pedagog szkolny.

	Uczenie orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki po terenie miejscowości oraz poza nią. 	Nauczyciele.
	Bezpieczeństwo uczniów w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z regulaminem sal, zasadami bezpieczeństwa w szkole. • Upowszechnianie wiedzy pracowników szkoły o postępowaniu w sytuacjach kryzysowych. 	Wszyscy pracownicy szkoły.
Społeczna	Rozwijanie umiejętności współżycia w społeczeństwie, wdrażanie do pełnienia ról społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczenie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych. • wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami. 	Nauczyciele.
	Doskonalenie umiejętności udziału w życiu rodzinnym.	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie uczniów do udziału w pracach domowych. • Uświadamianie roli każdego członka rodziny. • Motywowanie do udziału w uroczystościach rodzinnych. • Organizowanie okolicznościowych spotkań w szkole z udziałem członków najbliższej rodziny i wykonywanie upominków. 	Nauczyciele, rodzice.
	Doskonalenie umiejętności współpracy z innymi ludźmi.	<ul style="list-style-type: none"> • Stwarzanie okazji do wykonywania pracy w grupach i wymagających współpracy. 	Nauczyciele.

	Przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym, w tym rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie sprawności niezbędnych w codziennym życiu, dotyczących ubierania się, jedzenia, higieny osobistej, czynności fizjologicznych, ochrony organizmu przed szkodliwymi czynnikami. • Wykorzystywanie komunikatów pozawerbalnych, poznawanie wspierających lub alternatywnych metod komunikacji, doskonalenie słownictwa ucznia i umiejętności formułowania wypowiedzi. • Doskonalenie wymowy. 	Nauczyciele, rodzice.
	Kształtowanie zachowań zgodnych z zasadami akceptowanymi społecznie.	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka właściwych zachowań w szkole, społeczeństwie poprzez pogadanki, obserwację uczniów na zajęciach, na wycieczkach i respektowanie poprawnych zachowań. 	Nauczyciele, pracownicy szkoły.
Fizyczna	Rozwijanie motoryki dużej i małej w celu zwiększenia umiejętności samoobsługowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Usprawnianie funkcjonowania ucznia oraz jego kondycji fizycznej poprzez ćwiczenia. • Wdrażanie do aktywności ruchowej. 	Nauczyciele. Rodzice.
	Dbanie o bezpieczeństwo uczniów w drodze do szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dotyczące zasad ruchu drogowego i odpowiedniego zachowania się w czasie drogi do szkoły. • Uświadamianie uczniom korzyści wynikających z używania elementów odblaskowych i kasków rowerowych. 	Nauczyciele, rodzice.
	Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie filmów, rozmowy w oparciu o film, historyjki obrazkowe, plansze, zabawy tematyczne. 	Nauczyciele, pielęgniarka szkolna.
	Rozumienie konieczności	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki do Ośrodka Zdrowia, rozmowy 	Nauczyciele, pielęgniarka

	wykonywania badań profilaktycznych.	z pielęgniarką szkolną.	szkolna.
	Promowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o własne zdrowie poprzez właściwe odżywianie i aktywny tryb życia. 	Nauczyciele, pielęgniarka szkolna.
	Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania i pogadanki z Policją, Strażą Pożarną, nauka udzielania pierwszej pomocy, utrwalanie znajomości numerów alarmowych. 	Nauczyciele, psycholog.
Emocjonalna	Uczenie adekwatnego i akceptowanego społecznie sposobu wyrażania swoich emocji.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy z uczniami, ćwiczenia w rozpoznawaniu i nazywaniu emocji i uczuć. • Uczenie zachowań asertywnych i radzenia sobie ze stresem. 	Nauczyciele, psycholog.
	Kształtowanie prawidłowej samooceny (świadomość mocnych i słabych stron).	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki prowadzone przez wychowawców i psychologa. 	Nauczyciele.
	Radzenie sobie w sytuacjach trudnych bez użycia przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy, pogadanki. 	Nauczyciele, psycholog.
Moralna	Kształtowanie szacunku dla drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie postawy szacunku, tolerancji dla każdego człowieka- poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmowy, ➤ pogadanki, ➤ ćwiczenia w konkretnych sytuacjach, ➤ poznawanie różnych kultur i języków. 	Nauczyciele, psycholog.

<p>Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja i reagowanie na naruszenia przez uczniów zasad zachowania. • Stosowanie adekwatnych i właściwych środków w celu zminimalizowania naruszenia zasad zachowania poprzez stosowanie wzmoceń pozytywnych. 	<p>Nauczyciele, psycholog.</p>
<p>Kształtowanie postaw moralnych, prospołecznych, obywatelskich, patriotycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wolontariat. • uczulanie na piękno przyrody. • nauka dbania o zwierzęta: <ul style="list-style-type: none"> ➤ wycieczki, ➤ filmy przyrodnicze, ➤ dokarmianie ptaków zimą, ➤ udział w zajęciach z dogoterapii. • Zaznajamianie z tradycjami, historią, kulturą narodową, wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji, miejsc pamięci narodowej, poznawanie sylwetek wielkich Polaków poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmowy, ➤ pogadanki, ➤ udział w akademiach szkolnych, ➤ wycieczki. • Obchody 100 rocznicy odzyskania Niepodległości przez Polskę: <ul style="list-style-type: none"> ➤ konkurs plastyczny wewnątrzszkolny, ➤ akademia, ➤ rozmowy i pogadanki w poszczególnych klasach na zajęciach edukacyjnych. • Czczenie pamięci o Patronce szkoły - wycieczka 	<p>Nauczyciele.</p>

		na grób Marii Grzegorzewskiej, wykonywanie portretów, piosenka.	
--	--	---	--

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie wywiadów wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawczych.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku w dniu 27.09.2018 r.

DYREKTOR SZKOŁY

Sylwia Kielczyk